

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

หลักของการผิดสัญญาที่อาจคาดหมายได้ หรือที่เรียกกันว่า Anticipatory Breach of Contract นั้น เป็นหลักกฎหมายที่ปรากฏอยู่ทั้งในระบบของกฎหมายคอมมอนลอว์ และระบบกฎหมายซีวิลลอว์ โดยหลักของการผิดสัญญาที่อาจคาดหมายนั้นอยู่บนแนวความคิดที่ว่า เมื่อคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งคาดหมายได้ว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่สามารถชำระหนี้หรือจะไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดเวลา เช่นนี้คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตชอบที่จะได้รับความคุ้มครอง โดยกฎหมายในแต่ละประเทศก็จะกำหนดถึงการดูแลรักษาสิทธิของคู่สัญญาแต่ละฝ่าย และผลที่ตามมาของการไม่ชำระหนี้ที่อาจคาดหมายได้ตามสัญญาไว้แตกต่างกัน

จากการศึกษาและวิเคราะห์บทบัญญัติเรื่องดังกล่าวที่ปรากฏในอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 แสดงให้เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าววางอยู่บนหลักของการรักษาความตกลงของคู่สัญญา และสนับสนุนให้คู่สัญญาปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งวางอยู่บนหลักทั่วไปที่เรียกว่า “favor contractus” ซึ่งเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 โดยบทบัญญัติในมาตรา 71-73 ได้กำหนดจุดเริ่มต้นที่ดีไว้ คือ หากคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งคาดเห็นถึงการผิดสัญญา คู่สัญญาฝ่ายนั้นสามารถที่จะพักชำระหนี้ในส่วนของตนได้ ซึ่งการผิดสัญญาที่คาดหมายได้ตามมาตรา 71-73 นั้นสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายบริบทในการปฏิบัติการชำระหนี้ โดยบทบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดหาวิธีการเยียวยาขณะที่ยังคงรักษาให้สัญญานั้นมีผลใช้บังคับกันอยู่ต่อไป โดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งอาจพักชำระหนี้ได้ก็ต่อเมื่อมีข้อเท็จจริงเป็นที่ปรากฏชัดว่า คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ในส่วนสำคัญซึ่งเป็นเงื่อนไขบังคับก่อน อันได้แก่ มีความบกพร่องอย่างร้ายแรงในความสามารถชำระหนี้ ไม่ว่าจะเป็ความน่าเชื่อถือในฐานะทางการเงินลงน้อยลง หรือในกรณีที่ไม่มีการเตรียมการที่จะปฏิบัติการชำระหนี้ และหากข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่เงื่อนไขบังคับก่อนกำหนดไว้ คู่สัญญาฝ่ายนั้นก็สามารถที่จะพักการชำระหนี้ของตนไว้ก่อนได้ และหากผู้ขายได้ส่งมอบสินค้านั้นไปแล้ว ผู้ขายอาจขัดขวางการส่งมอบสินค้านั้นจากการส่งมอบสินค้านั้นให้ผู้ซื้อได้ โดยมาตรา 72 อนุญาตให้คู่สัญญาฝ่ายที่พักชำระหนี้มีสิทธิเลิกสัญญาได้ด้วยการเลือกวิธีการเยียวยาโดยใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาหากการผิดสัญญาที่คาดหมายได้นั้นเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ (fundamental breach)

เหตุที่มาตรา 71-73 ได้กำหนดเงื่อนไขบังคับก่อนไว้อย่างจำกัดก็เพื่อขัดขวางมิให้มีการใช้สิทธิในการพักชำระหนี้และ/หรือใช้สิทธิเลิกสัญญาในทางที่ผิด ข้อกำหนดอื่นในการใช้สิทธิพักชำระหนี้ตามมาตรา 71 คือคู่สัญญาฝ่ายที่พักชำระหนี้ต้องแจ้งให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบโดยทันทีถึงการพักชำระหนี้ และหากเป็นกรณีใช้สิทธิเลิกสัญญาตามมาตรา 72 ต้องมีการแจ้งให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบ “ภายในเวลาอันสมควร” (Reasonable notice) ตามที่ปรากฏในมาตรา 72(2) ซึ่งหมายความว่าต้องแจ้งให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งภายในเวลาที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้นสามารถที่จะจัดหาหลักประกันที่เพียงพอสำหรับการชำระหนี้ได้ แต่ถ้าหากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้ประกาศว่าจะไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้อีกต่อไป เช่นนี้คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งให้คู่สัญญาอีกฝ่ายทราบถึงการจะใช้สิทธิเลิกสัญญานั้น ในประการสุดท้ายสิทธิในการพักชำระหนี้ของคู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตจะมีอยู่ครบเท่าที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งยังไม่จัดหาหลักประกันที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติตามชำระหนี้มาให้ ซึ่งเป็นสิทธิต่างตอบแทน กล่าวคือ หากคู่สัญญาฝ่ายที่ได้รับแจ้งได้จัดหาหลักประกันที่เพียงพอสำหรับการชำระหนี้มาให้คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริต คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตก็ไม่อาจที่จะใช้สิทธิพักชำระหนี้ต่อไปไม่ได้

มาตรา 73 ได้กำหนดหน้าที่โดยทั่วไปของผู้ซื้อและผู้ขายสำหรับการผิดสัญญาที่คาดหมายได้ กล่าวคือ มาตรา 73 ได้กำหนดจุดเริ่มต้นสำหรับการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ (fundamental breach) ในกรณีสัญญาผ่อนชำระเป็นงวด คือ หากการไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งก่อให้เกิดการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญสำหรับการชำระหนี้ในงวดนั้น เช่นนี้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกสัญญาสำหรับการปฏิบัติตามชำระหนี้ในงวดนั้นได้ อย่างไรก็ดีหากการไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ในงวดหนึ่งนั้นทำให้คู่สัญญาฝ่ายที่ไม่ผิดสัญญามีเหตุอันสมควรที่เชื่อว่าคู่สัญญาฝ่ายที่ผิดสัญญาจะไม่ส่งมอบสินค้าในงวดอนาคต เช่นนี้การผิดสัญญาอนาคตที่คาดหมายได้จะเทียบเท่ากับเป็นการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ (fundamental breach) อันทำให้คู่สัญญาฝ่ายที่ไม่ผิดสัญญามีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาได้

แนวคิดในเรื่องของการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ (fundamental breach) นับเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาในเรื่องของการผิดสัญญาที่คาดหมายได้ โดยอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ได้พยายามที่จะให้ผู้ซื้อและผู้ขายมีสิทธิในการพักชำระหนี้และ/หรือบอกเลิกสัญญาอันเนื่องมาจากการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามมาตรา 71-73 ถ้าการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญเกิดขึ้นหรือดูเหมือนว่าจะเกิดขึ้น คู่สัญญาฝ่ายที่ไม่ผิดสัญญาอาจใช้วิธีการเยียวยาด้วยการพักชำระหนี้ตามมาตรา 71 หรือใช้วิธีการบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 72 ก็ได้ ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนสำหรับการพิจารณาถึงระดับของความต้องการที่

แน่นอนในการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่คาดหมายได้ (anticipate fundamental breach) แต่ก็ต้องมีระดับของความเป็นไปได้อย่างสูงว่าจะมีการผิดสัญญาเกิดขึ้น

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในกรณีสัญญาผ่อนชำระเป็นงวดเห็นได้ว่าต้องใช้การวิเคราะห์ที่ซับซ้อน กล่าวคือ ต้องวิเคราะห์ว่าการผิดสัญญาที่เกิดขึ้นในงวดนั้นเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญเฉพาะในงวดนั้นหรือเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญทั้งฉบับ โดยมาตรา 73(1) มีความหมายดังเช่นกฎโดยทั่วไป กล่าวคือ การผิดสัญญาในงวดหนึ่งทำให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเฉพาะในงวดนั้น อย่างไรก็ตามก็ยากได้รับการพิจารณาว่าเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญทั้งฉบับ เช่นนี้คู่สัญญาฝ่ายที่ไม่ผิดสัญญาอาจเลิกสัญญาได้สำหรับการส่งมอบสินค้าในอนาคตด้วย

นอกจากนี้การผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ประเด็นที่มักจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการผิดสัญญาที่คาดหมายได้ คือ การบอกกล่าวภายในเวลาอันสมควร ในหลายคดีที่เกิดขึ้นคือ ไม่มีการบอกกล่าวภายในเวลาอันสมควรหรือมีการบอกกล่าวช้าเกินไป ในส่วนนี้ควรพิจารณามาตรา 27 ประกอบ ตามมาตรา 71 คู่สัญญาฝ่ายที่พักรักษาหนี้ต้องบอกกล่าวให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบโดยทันทีถึงการพักรักษาหนี้ โดยต้องบอกกล่าวทันทีที่คู่สัญญาฝ่ายนั้นตัดสินใจที่จะพักรักษาหนี้ เช่น ลำพังการที่ผู้ซื้อไม่ชำระราคาสินค้าไม่สามารถแทนที่การบอกกล่าวให้ผู้ซื้อจะใช้สิทธิพักรักษาหนี้โดยยังไม่ชำระราคาสินค้าให้กับผู้ขายจนกว่าผู้ขายจะได้ปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญาหรือจัดหาหลักประกันที่เพียงพอสำหรับการชำระหนี้

ความสำคัญของการบอกกล่าวเป็นเรื่องทั่วไปที่ปรากฏอยู่ในอนุสัญญาซื้อขายสินค้านานาชาติ ค.ศ. 1980 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นที่เห็นชัดเจนในมาตรา 71(2) หากไม่มีการบอกกล่าวตามมาตรา 71(2) ย่อมมีผลเป็นการเพิกถอนการพักรักษาหนี้ที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้กระทำไปในกรณีนี้ศาลในประเทศเยอรมัน ได้ตัดสินไว้ว่าความสงสัยที่มีเหตุผลเกี่ยวกับความบกพร่องในความน่าเชื่อถือของผู้ซื้อไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ขายไม่ต้องบอกกล่าวการพักรักษาหนี้ตามมาตรา 71(3) โดยศาลให้เหตุผลว่า ถ้าผู้ขายต้องการใช้สิทธิพักรักษาหนี้ ผู้ขายมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้ซื้อทราบถึงความสงสัยใดๆเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือทางการเงินหรือความสามารถในการปฏิบัติการชำระหนี้ตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามสัญญาซื้อขาย เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ขายไม่ได้แสดงให้เห็นว่าผู้ขายได้บอกกล่าวถึงข้อมูลดังกล่าวให้กับผู้ซื้อ ผู้ขายจึงไม่มีสิทธิที่จะพักรักษาหนี้ได้ อันจะเห็นได้ว่าการบอกกล่าวนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากโดยเป็นเงื่อนไขที่ต้องทำให้สำเร็จก่อนสำหรับการใช้สิทธิในการพักรักษาหนี้สำหรับการผิดสัญญาที่คาดหมายได้

เมื่อพิจารณาหลักที่ปรากฏใน ป.พ.พ. เปรียบเทียบกับหลักที่ปรากฏในอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ว่าด้วยเรื่องการผิดสัญญาที่คาดหมายได้นี้ เห็นได้ว่าอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ไม่ค้ำประกันว่าหลังจากที่คู่สัญญาได้ทำสัญญากันแล้ว เหตุการณ์ที่เป็นที่ปรากฏอันทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งขาดความมั่นใจว่าจะได้รับการชำระหนี้ตอบแทนหรือไม่นั้นเป็นความผิดของคู่สัญญาฝ่ายใด หรือคู่สัญญาฝ่ายใดทำให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว แต่อนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ค้ำประกันแต่เพียงว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นว่านั้นเกิดขึ้นแล้ว คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตย่อมควรที่จะได้รับความคุ้มครองไม่ว่าจะเป็นการพักชำระหนี้ในส่วนของตนไว้ชั่วคราวในขณะที่เดียวกันก็ให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจัดหาหลักประกันการชำระหนี้มาให้เพื่อรักษาให้สัญญายังคงมีผลใช้บังคับต่อไป หรือให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตเลิกสัญญาได้ทันทีก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาชำระหนี้หากเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญที่คาดหมายได้เพราะกรณีย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายที่จะผูกพันตามสัญญาต่อไปทั้งๆที่อย่างไรเสียก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติชำระหนี้ได้ และหากกรณีมีการผิดสัญญาแบ่งชำระเป็นงวดก็ให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตที่จะบอกเลิกสัญญาเฉพาะเพียงงวดนั้นแต่ไม่ได้เหมารวมให้มีสิทธิบอกเลิกสัญญาทั้งฉบับได้ เว้นแต่การผิดสัญญาในงวดหนึ่งทำให้มีเหตุอันสมควรที่จะสรุปได้ว่าคู่สัญญาฝ่ายที่ผิดสัญญานั้นจะไม่ชำระหนี้ในงวดอนาคตด้วย เช่นนี้คู่สัญญาฝ่ายที่สุจริตก็ใช้สิทธิเลิกสัญญาในงวดอนาคตได้ด้วย โดยสาระสำคัญที่ตรงกันของบทบัญญัติทั้ง 3 มาตราของอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 นี้เป็นการให้ความคุ้มครองคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

ในขณะที่ป.พ.พ. ว่าด้วยเรื่องซื้อขาย ก็ให้สิทธิแก่คู่สัญญาในอันที่จะพักชำระหนี้ในส่วนของตนไว้ชั่วคราวเช่นกัน ตามที่ปรากฏในมาตรา 469 ซึ่งเป็นการให้สิทธิแก่ผู้ขายแต่เพียงฝ่ายเดียวในอันที่จะพักชำระหนี้โดยจำกัดการใช้สิทธิไว้เพียงสิทธิยึดหน่วงทรัพย์สินที่ซื้อขายเท่านั้น และกรณีที่นอกเหนือจากนี้คู่สัญญาก็สามารถอาศัยการสละประโยชน์แห่งเงื่อนไข รวมถึงเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่ทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่อาจถือเอาประโยชน์แห่งเงื่อนไขต่อไปได้ตามมาตรา 192 และมาตรา 193 ตามลำดับ นอกจากนี้คู่สัญญายังอาศัยหลักของสัญญาต่างตอบแทนมาประกอบได้อีกด้วย สำหรับพฤติกรรมแห่งความร้ายแรงของเหตุการณ์ว่า พฤติกรรมใดที่มีความร้ายแรงถึงขนาดทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งใช้สิทธิพักชำระหนี้หรือเลิกสัญญาได้โดยทันทีนั้นก็สามารถพิจารณาเทียบเคียงได้จากเหตุสุดวิสัย รวมถึงการชำระหนี้ที่กลายเป็นวิสัยซึ่งก็จะให้ความคุ้มครองแตกต่างกันไปแล้วแต่กรณี

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ปัญหาของการตีความ

อนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 เป็นอนุสัญญาที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติเป็นจำนวนมาก แต่ในการนำอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ดังกล่าวมาปรับใช้ก็ยังคงเกิดปัญหาในการตีความเกิดขึ้น ซึ่งอาจเนื่องมาจากความเข้าใจในถ้อยคำภาษาที่แตกต่างกัน และในบางถ้อยคำของอนุสัญญา คู่สัญญาแต่ละฝ่าย รวมถึงอนุญาโตตุลาการและศาล ยังสามารถที่จะตีความได้แตกต่างกัน เป็นต้นว่า ระดับของความแน่นอนว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นร้ายแรงเพียงพอที่จะทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะไม่มีการปฏิบัติการชำระหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดหรือไม่ กรณีใดถือเป็นการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ในส่วนนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่า เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในการตีความ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายก็ควรกำหนดไว้ในสัญญาให้ชัดเจนว่า กรณีใด หรือพฤติการณ์ใดบ้างที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้ทำสัญญา อันทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีสิทธิพักชำระหนี้ และกรณีใดที่ให้สิทธิแก่คู่สัญญาในอันที่จะเลิกสัญญาได้ทันที และกรณีใดเป็นการผิดสัญญาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ อย่างไรก็ตามก็คิดว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นนอกเหนือไปจากที่คู่สัญญาได้ระบุไว้ในสัญญา ดังนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่า เมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวควรส่งเรื่องให้ศาลเป็นผู้ตีความเพื่อหาข้อยุติ โดยคู่สัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีความสบายใจว่าตนได้ใช้สิทธิตามกฎหมายโดยชอบ

5.2.2 ความเข้าใจในขั้นตอนของการใช้สิทธิตามที่ปรากฏในอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980

จากการศึกษาคดีที่เกิดขึ้น เห็นได้ว่า คู่สัญญาฝ่ายที่ใช้สิทธิพักชำระหนี้ไม่แจ้งให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงการใช้นิติวิธีดังกล่าวของตน ซึ่งในมาตรา 71 แห่งอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ได้ระบุหน้าที่ดังกล่าวไว้ชัดเจนแล้ว ซึ่งผลของการไม่แจ้งดังกล่าวคือ สิทธิในการพักชำระหนี้ที่คู่สัญญาฝ่ายนั้นมีสิทธิตามกฎหมายเป็นอันถูกยกเลิกเพิกถอนไป และทำให้คู่สัญญาฝ่ายที่ใช้สิทธิพักชำระหนี้กลายเป็นฝ่ายผิดสัญญาเพราะไม่ได้ปฏิบัติการชำระหนี้ในส่วนของตน และต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

จากคดีที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่า นักธุรกิจยังไม่ทราบหรือเข้าใจถึงวิธีและขั้นตอนของการใช้สิทธิพักชำระหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980

ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาดังกล่าวผู้เขียนจึงเห็นว่า ควรระบุวิธีและขั้นตอนของการใช้สิทธิดังกล่าวไว้ในสัญญาให้ชัดเจน เพื่อที่ว่าเมื่อคู่สัญญาฝ่ายใดประสงค์จะใช้สิทธิหรือดำเนินการใดๆ จะได้พิจารณาจากสัญญาที่คู่สัญญาคงลงกันไว้เป็นอันดับแรก ทั้งยังเป็นการปิดปากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่จะอาศัยประโยชน์จากความเข้าใจบทบัญญัติของอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ที่ต่างกันด้วย

5.2.3 ปัญหาของ ป.พ.พ.

แม้บทบัญญัติใน ป.พ.พ. สามารถนำมาปรับใช้เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งขาดความมั่นใจในสถานะของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งว่าจะสามารถปฏิบัติการชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระ และหากร้ายแรงก็สามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้นั้น แต่ผู้เขียนก็เห็นว่า บทบัญญัติใน ป.พ.พ. ที่มีอยู่สามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างจำกัด และขาดความชัดเจน เพราะบทบัญญัติของกฎหมายที่นำมาปรับใช้ในกรณีดังกล่าวนั้นกระจัดกระจายอยู่ทั้งในบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องซื้อขาย บทบัญญัติว่าด้วยระยะเวลา และบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องสัญญา ซึ่งผู้ประกอบการและนักธุรกิจย่อมไม่อาจทราบได้ว่า แท้จริงแล้วกฎหมายไทยให้ความคุ้มครองคู่สัญญาในกรณีดังกล่าวอันมีลักษณะเช่นเดียวกับหลักการผิดสัญญาที่คาดหมายได้ซึ่งปรากฏอยู่ในอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 เช่นกัน โดยผู้เขียนเห็นว่า ความชัดเจนของบทบัญญัติของกฎหมายถือเป็นปัจจัยที่สำคัญของการประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศเพราะความชัดเจนย่อมสร้างความมั่นใจให้แก่ธุรกิจว่าเมื่อนักธุรกิจมาลงทุนในประเทศหรือประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยแล้ว นักธุรกิจจะมีสิทธิหน้าที่และได้รับความคุ้มครองอย่างไรบ้าง เพราะในการค้าระหว่างประเทศมูลค่าการซื้อขายสินค้าสูง ดังนั้นหากกฎหมายไม่ชัดเจน และนักธุรกิจไม่ทราบว่าได้รับความคุ้มครองอย่างไร นักธุรกิจย่อมไม่กล้าที่จะลงทุน ดังนี้ผู้เขียนจึงเห็นว่า กฎหมายในเรื่องดังกล่าวจึงต้องได้มาตรฐานระดับสากล และต้องเป็นที่ชัดเจน

ทั้งหากเกิดข้อพิพาทขึ้นระหว่างกัน ผู้ที่นำหลักกฎหมายมาปรับใช้ได้แก่ ทนายความและศาล ดังนั้นนักธุรกิจก็อาจเกิดความไม่มั่นใจว่า ศาลจะนำหลักดังกล่าวมาปรับใช้หรือไม่ เพราะไม่มีหลักประกันแก่คู่ความว่าศาลจะนำหลักดังกล่าวมาปรับใช้กับคดีที่เกิดขึ้น

5.2.4 รูปแบบของการนำหลักการผิดสัญญาที่คาดหมายได้ตามที่ปรากฏในอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 มาใช้ในประเทศไทย

แม้การพิศัญญาที่คาดหมายได้ไม่ได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ใน ป.พ.พ. อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่หากพิจารณาบทบัญญัติใน ป.พ.พ. แล้วจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติใน ป.พ.พ. มีความใกล้เคียงและไม่ขัดแย้ง โดยหลักการกับการพิศัญญาที่คาดหมายได้ตามที่ปรากฏในอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ดังนี้หากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ผู้เขียนเห็นว่า รูปแบบในการรับรองอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 คงไม่ใช่การแก้ไขบทบัญญัติในป.พ.พ. ว่าด้วยเรื่องซื้อขาย เพราะการแก้ไขในลักษณะนี้อาจก่อให้เกิดความยุ่งยากเนื่องจากต้องแก้ไขบทบัญญัติในบรรพ 3 ว่าด้วยเรื่องซื้อขายแล้ว ยังมีความจำเป็นต้องแก้ไขบทบัญญัติในบรรพ 1 ว่าด้วยหลักทั่วไป และบรรพ 2 ว่าด้วยเรื่องอื่นอีกด้วย และการแก้ไขในลักษณะเช่นนี้อาจไม่เป็นที่ยอมรับจากประเทศภาคีอนุสัญญาอื่น และภาคธุรกิจที่ต้องบังคับใช้กฎหมายที่มีความสลับซับซ้อนเช่นนี้ ในทางตรงข้ามควรให้คงบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องซื้อขายใน ป.พ.พ. ให้มีอยู่ต่อไปเพื่อใช้บังคับกับสัญญาซื้อขายภายในประเทศ

นอกจากนี้รูปแบบในการรับรองอนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 ด้วยการนำหลักการตามอนุสัญญามาแปลงรูปให้เป็นกฎหมายภายใน แม้จะสะดวกแก่การศึกษาและทำความเข้าใจทั้งในแง่ของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ทั้งผู้ร่างยังสามารถที่จะบัญญัติกฎหมายในส่วนที่ไม่ได้ครอบคลุมโดยอนุสัญญาให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศไทยได้ด้วยก็ตาม แต่การดำเนินการดังกล่าวผู้ร่างต้องศึกษาอนุสัญญา ที่มาของหลักกฎหมายตามอนุสัญญา ความเห็นของนักวิชาการของประเทศต่างๆ ตลอดจนคำพิพากษาของศาลและอนุญาโตตุลาการในประเทศต่างๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนซึ่งประกอบการร่างกฎหมายด้วย มิฉะนั้นแล้วอาจก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนของหลักกฎหมาย และย่อมมีผลทำให้กฎหมายที่ร่างขึ้นมานั้นไม่สามารถครอบคลุมหลักการของอนุสัญญาได้ทั้งหมด หรือมีการตีความอนุสัญญาคลาดเคลื่อนกับวัตถุประสงค์ที่อนุสัญญากำหนดไว้ และทำให้กฎหมายที่ร่างขึ้นมานั้นมีเนื้อหาที่แตกต่างจากอนุสัญญาได้ และที่สำคัญคือ การออกกฎหมายในลักษณะเช่นนี้อาจไม่เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการมากนักเนื่องจากความไม่ชัดเจนของกฎหมาย

สำหรับรูปแบบการรับรองอนุสัญญาให้มีผลใช้บังคับด้วยการกำหนดบทบัญญัติพิเศษให้นำอนุสัญญามาใช้บังคับโดยไม่มี การแนบท้ายอนุสัญญาหรือคำแปลอนุสัญญาต่อท้ายกฎหมาย ซึ่งเป็นแนวทางที่คณะกรรมการดำเนินการจัดทำข้อเสนอการแยกคดีพาณิชย์ออกจากคดีแพ่งเลือกใช้ดังที่ปรากฏในร่างบทบัญญัติในมาตรา 10 วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายสินค้าทางพาณิชย์ พ.ศ. ซึ่งบัญญัติว่า “สิทธิ หน้าที่ และนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศตามมาตรา 4 (2) ให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศว่า

ด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี” แม้รูปแบบดังกล่าวทำให้สามารถรับหลักการตามอนุสัญญาได้อย่างครบถ้วนแต่ย่อมเกิดความสับสนและความไม่เข้าใจในการบังคับใช้ อนุสัญญาดังกล่าวเพราะนั่นเท่ากับว่า บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องซื้อขายที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับนอกจากมี ป.พ.พ. ว่าด้วยเรื่องซื้อขายแล้ว ยังมีร่าง พ.ร.บ. สัญญาซื้อขายสินค้าทางพาณิชย์ พ.ศ. และ อนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 เข้ามาเกี่ยวข้องกับอีกด้วย ผลที่ตามมาคือ ความสับสนในการหยิบเอากฎหมายมาใช้บังคับ ว่ากรณีที่เกิดข้อพิพาทขึ้นหรือการทำสัญญาซื้อขายกัน ขึ้นนั้น สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของคู่สัญญาแต่ละฝ่ายเป็นไปตามกฎหมายฉบับใด ทั้งย่อมก่อให้เกิดปัญหาของการตีความด้วยว่าแท้จริงแล้วควรใช้กฎหมายฉบับใด อันนำมาซึ่งความไม่แน่นอน

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในเมื่ออนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 เป็นอนุสัญญาที่เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายของนานาประเทศ ดังนั้นรูปแบบที่สามารถรับเอาอนุสัญญามาได้ทั้งหมดโดยไม่มี การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในอนุสัญญา และไม่ก่อให้เกิดปัญหาว่าต้องนำกฎหมายฉบับใดมาใช้บังคับ คือ การนำอนุสัญญามาผนวกเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมาย ซึ่งเป็นรูปแบบที่ประเทศภาคีของอนุสัญญาเกือบทั้งหมดเลือกใช้ โดยมีการออกกฎหมายแต่เพียงสั้นๆ เป็นต้นว่า ให้อนุสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 นี้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายภายใน และผนวกอนุสัญญาดังกล่าวไว้ท้ายกฎหมาย ซึ่งข้อดี คือ เป็นการรับอนุสัญญามาทั้งฉบับโดยไม่มี การตัดข้อความหรือบทบัญญัติในบางมาตรา และยังทำให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศที่เป็นภาคี โดยนักกฎหมายยังสามารถนำเอาปัญหาหรือคดีที่เกิดขึ้นในประเทศภาคีที่มีการรับเอาอนุสัญญามาใช้บังคับด้วยวิธีดังกล่าวมาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการนำอนุสัญญาดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น